EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2020 07 02
COM(2020) 270 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo

1. ĮVADAS

1.1. Bendroji informacija

2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimas dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos[1] (toliau – Pagrindų sprendimas) yra pirmoji ES teisinė bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose priemonė, grindžiama tarpusavio pripažinimo principu[2]. Pagrindų sprendimu numatytas efektyvesnis mechanizmas, kaip užtikrinti, kad atvirų sienų neišnaudotų asmenys, siekiantys išvengti teisingumo, ir padedama siekti ES tikslo – išplėtoti ir išlaikyti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę. Tai yra plačiai naudojama ES teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose priemonė. Pagal 2018 m. statistinius duomenis[3] vidutiniškai apie 54,5 proc. prašomų perduoti asmenų sutinka su savo perdavimu (palyginti su 62,96 proc. 2017 m.), o perdavimo procedūra vidutiniškai trunka 16,41 dienos nuo sulaikymo. Vidutinis nesutinkančių asmenų perdavimo laikas yra maždaug 45,12 dienos. Tai yra didelis kontrastas palyginti su ilgomis ekstradicijos procedūromis, kurios tarp valstybių narių buvo taikomos iki Pagrindų sprendimo įsigaliojimo.

2009 m. vasario mėn. Pagrindų sprendimas buvo iš dalies pakeistas Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR dėl teisminio nagrinėjimo asmeniui asmeniškai nedalyvaujant[4], įterpiant aiškų bendrą sprendimų, priimtų atitinkamam asmeniui asmeniškai nedalyvavus teisminiame nagrinėjime, nevykdymo pagrindą[5]. Be to, asmenų, sulaikytų pagal Europos arešto orderį, procesinės teisės yra sustiprintos šešiomis direktyvomis[6] dėl: teisės į vertimą žodžiu ir raštu[7]; teisės į informaciją[8]; teisės turėti

---

[1] OL L 190, 2002 7 18, p. 1.

[2] Priemonių programoje, skirtoje baudžiamųjų nuosprendžių tarpusavio pripažinimo principui, numatytam Tamperės Europos Vadovų Tarybos išvadose ir 2000 m. lapkričio 30 d. patvirtintam Taryboje (OL C 12 E, 2001 1 15, p. 10), įgyvendinti, teigiama: „tarpusavio pripažinimo principas yra grindžiamas tarpusavio pasitikėjimu, ugdomu remiantis valstybių narių bendromis vertybėmis, susijusiomis su pagarba žmogaus orumui, laisve, demokratija, lygybe, teisine valstybe ir žmogaus teisėmis, tokiu būdu užtikrinant, kad kiekviena institucija būtų tikra, jog kitos institucijos taiko lygiaverčius teisių apsaugos standartus savo baudžiamosios justicijos sistemose.“

[3] https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-lt.do

[4] 2009 m. vasario 26 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/299/TVR, iš dalies keičiantis pamatinius sprendimus 2002/584/TVR, 2005/214/TVR, 2006/783/TVR, 2008/909/TVR ir 2008/947/TVR ir stiprinantis asmenų procesines teises bei skatinantis tarpusavio pripažinimo principo taikymą sprendimams, priimtiems atitinkamam asmeniui asmeniškai nedalyvavus teisminiame nagrinėjime, OL L 81, 2009 3 27, p. 24.

[5] Suvestinė redakcija: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, p. 45.

[6] 2009 m. lapkričio 30 d. Tarybos rezoliucija dėl veiksmų plano, skirto įtariamųjų ar kaltinamųjų baudžiamuosiuose procesuose procesinėms teisėms stiprinti, OL C 295, 2009 12 4, p. 1, yra šešių direktyvų pagrindas.

[7] 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese, OL L 280, 2010 10 26, p. 1; KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/64/ES dėl teisės į vertimo žodžiu ir raštu paslaugas baudžiamajame procese įgyvendinimo, COM(2018) 857 *final*: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0857.

[8] 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese, OL L 142, 2012 6 1, p. 1; KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2012 m. gegužės 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/13/ES dėl teisės į informaciją baudžiamajame procese įgyvendinimo, COM(2018) 858 *final*:

advokatą[9]; tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo[10]; procesinių garantijų vaikams[11] ir dėl teisinės pagalbos[12].

Komisija paskelbė tris Pagrindų sprendimo įgyvendinimo ataskaitas[13]. Siekdama padėti praktikuojantiems teisininkams, 2008 m. Taryba paskelbė Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovą[14] ir 2010 m. jį peržiūrėjo[15]. 2017 m. Komisija Vadovą atnaujino[16]. 2006 m. kovo mėn. – 2009 m. balandžio mėn. praktinį Pagrindų sprendimo taikymą tarpusavyje vertino valstybės narės, o Komisija 4-ajame tarpusavio vertinimų raunde atliko stebėtojos vaidmenį[17]. 9-ajame tarpusavio vertinimų raunde šiuo metu atliekamas naujas tam tikrų Pagrindų sprendimo aspektų tarpusavio vertinimas – vertinami pasirinkti praktiniai ir operatyviniai Europos arešto orderio aspektai[18].

---

https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52018DC0858.

[9] 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu, OL L 294, 2013 11 6, p. 1; KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2013 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/48/ES dėl teisės turėti advokatą vykstant baudžiamajam procesui ir Europos arešto orderio vykdymo procedūroms ir dėl teisės reikalauti, kad po laisvės atėmimo būtų informuota trečioji šalis, ir teisės susisiekti su trečiaisiais asmenimis ir konsulinėmis įstaigomis laisvės atėmimo metu įgyvendinimo, COM(2019) 560 *final*:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52019DC0560.

[10] 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/343 dėl tam tikrų nekaltumo prezumpcijos ir teisės dalyvauti nagrinėjant baudžiamąją bylą teisme aspektų užtikrinimo, OL L 65, 2016 3 11, p. 1.

[11] 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/800 dėl procesinių garantijų vaikams, kurie baudžiamajame procese yra įtariamieji ar kaltinamieji, OL L 132, 2016 5 21, p. 1.

[12] 2016 m. spalio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/1919 dėl teisinės pagalbos įtariamiesiems ir kaltinamiesiems vykstant baudžiamajam procesui ir prašomiems perduoti asmenims vykstant Europos arešto orderio vykdymo procedūroms, OL L 297, 2016 11 4, p. 1; klaidų ištaisymas: OL L 91, 2017 4 5, p. 40.

[13] KOMISIJOS ATASKAITA, parengta pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 34 straipsnį (pataisyta versija), KOM(2006) 8 galutinis:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008;
KOMISIJOS ATASKAITA apie 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimą nuo 2005 m., KOM(2007) 407 galutinis:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1588746623870&uri=CELEX:52007DC0407 ir
KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo nuo 2007 m., KOM(2011) 175 galutinis:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175.

[14] Europos arešto orderio išdavimo europinio vadovo galutinė redakcija: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-8216-2008-REV-2/lt/pdf.

[15] Europos arešto orderio išdavimo europinio vadovo patikslinta redakcija: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-17195-2010-REV-1/lt/pdf.

[16] Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovas, OL C 335, 2017 10 6, p. 1:
https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA.

[17] Ketvirtojo tarpusavio vertinimų raundo tolesni dokumentai: Europos arešto orderio ir atitinkamos perdavimo tarp valstybių narių tvarkos praktinis taikymas: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15815-2011-INIT/en/pdf.

[18] 9-asis tarpusavio vertinimų raundas. Vertinimo sritis ir atsakymai į klausimyną: https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6333-2019-INIT/en/pdf.

2014 m. vasario 27 d. Europos Parlamentas priėmė rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos arešto orderio persvarstymo[19], joje visų pirma pasiūlydamas išankstinį proporcingumo tikrinimą; privalomą nevykdymo pagrindą, susijusį su pagrindinėmis teisėmis; teisę į veiksmingą teisių gynimo priemonę ir geresnę nusikaltimų, kurių atveju turėtų būti taikomas Europos arešto orderis, apibrėžtį. Komisija savo atsakyme Europos Parlamentui paaiškino, kodėl ji nemano, kad tikslinga persvarstyti Pagrindų sprendimą pavieniui arba kartu persvarstant kitas tarpusavio pripažinimo priemones[20].

Pasibaigus penkerių metų pereinamajam laikotarpiui, susijusiam su buvusiomis trečiojo ramsčio priemonėmis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo Protokolą Nr. 36[21], 2014 m. gruodžio 1 d. buvo panaikinti Teisingumo Teismo teisminės kontrolės ir Komisijos vykdymo įgaliojimų apribojimai policijos bendradarbiavimo ir teisminio bendradarbiavimo baudžiamosiose bylose srityje. Atitinkamai, atsižvelgiant į Pagrindų sprendimo išaiškinimą, nuolat daugėjo prašymų Teisingumo Teismui priimti prejudicinį sprendimą. Todėl greitai padaugėjo pagal Pagrindų sprendimą perduotų prašymų priimti prejudicinį sprendimą – nuo iš viso 12 2014 m. iki daugiau kaip 50 2020 m. viduryje.

1.2. Pagrindų sprendimo tikslas ir pagrindiniai elementai

Pagrindų sprendimu tradicinė ekstradicijos sistema buvo pakeista paprastesniu ir greitesniu prašomų perduoti asmenų perdavimo siekiant patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę ar sprendimą dėl įkalinimo mechanizmu. Šis mechanizmas grindžiamas tarpusavio pripažinimo principu. Išduodančiosios valstybės narės teismo sprendimas turi būti pripažįstamas vykdančiojoje valstybėje narėje be jokių papildomų formalumų, nebent taikomi nevykdymo pagrindai.

Pagrindų sprendimo pagrindiniai elementai, pagal kuriuos jis skiriasi nuo ekstradicijos režimų, yra šie:

- Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas, vykdytinas kitoje valstybėje narėje remiantis tarpusavio pripažinimo principu;
- nevykdymo pagrindai yra riboti ir išsamus jų sąrašas pateikiamas Pagrindų sprendime;
- abipusis baudžiamumas netikrinamas Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 2 dalyje išvardytų išduodančiosios valstybės narės apibrėžtų 32 nusikalstamų veikų kategorijų atveju, jeigu už tas nusikalstamas veikas baudžiama maksimalia bent trejų metų laisvės atėmimo bausme ar įkalinimu;
- valstybės narės piliečių perdavimas yra bendroji taisyklė, išskyrus vos kelias išimtis. Šios išimtys yra susijusios su laisvės atėmimo bausmių vykdymu asmens gimtojoje šalyje ir taip pat taikomos gyventojams. Pagrindinė šių išimčių priežastis yra skatinti prašomo perduoti asmens socialinę reabilitaciją;
- priimti sprendimą dėl Europos arešto orderio vykdymo ir perduoti prašomą perduoti asmenį reikia per griežtai nurodytą laiką;

[19] 2014 m. vasario 27 d. Europos Parlamento rezoliucija su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos arešto orderio persvarstymo (2013/2109(INL)), OL C 285, 2017 8 29, p. 135.
[20] Tolesni dokumentai priėmus Europos Parlamento rezoliuciją su rekomendacijomis Komisijai dėl Europos arešto orderio persvarstymo, SP(2014) 447: https://oeil.secure.europarl.europa.eu/oeil/popups/ficheprocedure.do?lang=en&reference=2013/2109(INL).
[21] OL C 115, 2008 5 9, p. 322.

- kad prašymus vykdyti būtų paprasčiau ir lengviau, jie teikiami užpildant Europos arešto orderio formą.

1.3. Ataskaitos tikslas ir taikymo sritis

Šioje ataskaitoje vertinama, kaip Pagrindų sprendimas su pakeitimais, padarytais Tarybos pamatiniu sprendimu 2009/299/TVR, buvo perkeltas į nacionalinę teisę visose 27 valstybėse narėse, kurios privalo jo laikytis[22]. Vertinimas visų pirma grindžiamas nacionalinių priemonių, kuriomis perkeliamas Pagrindų sprendimas ir apie kurias pagal 34 straipsnio 2 dalį buvo pranešta Tarybos generaliniam sekretoriatui ir Komisijai, analize.

Nuo paskutinės 2011 m. Komisijos ataskaitos dauguma valstybių narių savo nacionalinės teisės aktus iš dalies pakeitė perkeldamos į juos Pagrindų sprendimą[23]. Todėl rengiant šią ataskaitą buvo atsižvelgta į ankstesnėse ataskaitose nurodytas Komisijos rekomendacijas ir 4-ojo tarpusavio vertinimų raundo rekomendacijas (pvz., dėl išduoto Europos arešto orderio proporcingumo[24]).

Panašiai kaip ir pirmojoje 2005 m. Komisijos įgyvendinimo ataskaitoje[25], šioje ataskaitoje pateikiamas Pagrindų sprendimo nuostatų vertinimas. Joje pagrindinis dėmesys skiriamas atrinktoms nuostatoms, kurios sudaro Pagrindų sprendimo branduolį ir yra itin svarbios sklandžiam Europos arešto orderio veikimui. Šiose nuostatose visų pirma: paskiriamos kompetentingos teisminės institucijos, nustatoma Europos arešto orderio apibrėžtis ir taikymo sritis, nurodomos prašomo perduoti asmens pagrindinės teisės ir procesinės teisės, nevykdymo pagrindai ir abipusio baudžiamumo tikrinimas, taip pat sprendimo priėmimo ir prašomo perduoti asmens perdavimo terminai.

2. BENDRAS VERTINIMAS

Šios ataskaitos paskelbimo dienos duomenimis, apie Pagrindų sprendimo perkėlimą į nacionalinę teisę buvo pranešusios visos valstybės narės[26].

Iš bendro vertinimo galima spręsti, kad nemažas skaičius valstybių narių Pagrindų sprendimą įgyvendino gana patenkinamai. Tačiau keliose valstybėse narėse atlikus

[22] Pagrindų sprendimas yra privalomas visoms 27 valstybėms narėms, įskaitant Daniją ir Airiją. Į ataskaitą taip pat įtraukta Jungtinė Karalystė, kuriai Pagrindų sprendimas yra privalomas iki pereinamojo laikotarpio pabaigos – 2020 m. gruodžio 31 d.

[23] KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo nuo 2007 m., KOM(2011) 175 galutinis: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?qid=1588746744852&uri=CELEX:52011DC0175.

[24] Remiantis valstybių narių pateiktais statistiniais duomenimis, kai kuriose valstybėse narėse galima pastebėti mažėjančio išduodamų Europos arešto orderių skaičiaus tendenciją: https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-lt.do.

[25] KOMISIJOS ATASKAITA, parengta pagal 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos 34 straipsnį (pataisyta versija), KOM(2006) 8 galutinis: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52006DC0008.

[26] Kaip nurodyta Pagrindų sprendimo 34 straipsnio 1 dalyje, valstybės narės Pagrindų sprendimą turėjo perkelti į nacionalinę teisę iki 2003 m. gruodžio 31 d. Toms valstybėms narėms, kurios į ES įstojo vėliau (atitinkamai – 2004, 2007 ir 2013 m.), taikomas perkėlimo į nacionalinę teisę terminas buvo jų įstojimo data. Perkėlimo į nacionalinę teisę terminą įvykdė daugiau negu pusė valstybių narių.

nacionalinių įgyvendinimo priemonių vertinimą nustatytos tam tikros Pagrindų sprendimo laikymosi problemos. Jeigu šios problemos nebus išspręstos, tokie trūkumai gali riboti Europos arešto orderio veiksmingumą. Todėl Komisija imsis visų tinkamų priemonių siekdama užtikrinti, kad Pagrindų sprendimo būtų laikomasi visoje Europos Sąjungoje, įskaitant, jeigu prireiktų, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį pradedamą pažeidimo nagrinėjimo procedūrą.

Nuo paskutinės įgyvendinimo ataskaitos paskelbimo Komisija surengė penkis ekspertų posėdžius su valstybių narių atstovais siekdama padėti joms praktiškai vykdyti Pagrindų sprendimą[27].

2020 m. kovo mėn. buvo sudaryta Europos arešto orderio koordinavimo grupė. Europos arešto orderio koordinavimo grupės paskirtis – suaktyvinti įvairių Pagrindų sprendimo vykdyme dalyvaujančių subjektų, t. y. valstybių narių, Eurojusto, Europos teisminio tinklo (ETT), Tarybos generalinio sekretoriato ir Komisijos specialistų ir politikos formuotojų, greitą keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą. Grupės nariams keičiantis informacija, turėtų būti lengviau vienodai taikyti Pagrindų sprendimą.

3. KONKRETŪS VERTINIMO ASPEKTAI

3.1. Kompetentingos teisminės institucijos ir centrinės institucijos (6 ir 7 straipsniai)

Remiantis 6 straipsniu, visos valstybės narės Tarybos generaliniam sekretoriatui pranešė, kurios teisminės institucijos yra kompetentingos išduoti ir vykdyti Europos arešto orderį. Apskritai tai yra jų teisminės institucijos, kompetentingos atlikti tyrimus ir nagrinėti baudžiamąsias bylas.

3.1.1. *Išduodančiosios teisminės institucijos (6 straipsnio 1 dalis)*

Teisingumo Teismas nusprendė, kad Pagrindų sprendimo 6 straipsnio 1 dalyje vartojama sąvoka „teisminė institucija“ reiškia ne vien valstybės narės teisėjus ar teismus, bet turi būti aiškinama plačiau ir taip pat gali reikšti institucijas, dalyvaujančias vykdant baudžiamąją teiseną toje valstybėje narėje. Taigi, prokuratūros atitinka išduodančiųjų teisminių institucijų kriterijus, jeigu joms nekyla rizika tiesiogiai ar netiesiogiai gauti vykdomosios valdžios, pvz., teisingumo ministro, nurodymų dėl konkrečios bylos, susijusių su sprendimo išduoti Europos arešto orderį priėmimu[28]. Be to, Teisingumo Teismas patikslino, kad sąvoka „teisminė institucija“ negali būti aiškinama kaip apimanti policijos tarnybą[29] arba valstybės narės vykdomosios valdžios įstaigą, pavyzdžiui, teisingumo ministeriją[30].

---

[27] 2014 m. balandžio 1 d., 2014 m. lapkričio 20 d., 2016 m. liepos 7 d., 2017 m. spalio 17 d. ir 2019 m. gegužės 7 d.

[28] *Plg.* 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimus *OG* ir *PI*, C-508/18 ir C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, ir *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457; 2019 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimus *JR* ir *YC*, C-566/19 PPU ir C-626/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1077, *XD*, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078 ir *ZB*, C-627/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1079.

[29] *Plg.* 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858.

[30] *Plg.* 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861.

Atsižvelgdamos į vykdomosios valdžios galimybę duoti nurodymus savo prokurorams[31], nedidelis skaičius valstybių narių neseniai kompetentingomis išduodančiosiomis institucijomis paskyrė teismus arba teisėjus, kad įvykdytų Sprendimą *OG* ir *PI*[32], sujungtos bylos C-508/18 ir C-82/19 PPU, ir Sprendimą *PF*[33], C-509/18.

Šiuo metu pusėje valstybių narių kompetenciją išduoti Europos arešto orderį turi tik teismai ar teisėjai. Keliose valstybėse narėse Europos arešto orderį išduoda tik prokuratūros. Kelios valstybės narės išduodančiosiomis institucijomis paskyrė ir teismus, ir prokuratūras. Be to, kai kurios iš tų valstybių narių paskyrė skirtingas institucijas, priklausomai nuo baudžiamojo proceso etapo (pvz., iki kaltinimų pateikimo arba po kaltinimų pateikimo, per ikiteisminį tyrimą arba per teisminį bylos nagrinėjimą) arba priklausomai nuo Europos arešto orderio tikslo (baudžiamajam persekiojimui vykdyti arba bausmei vykdyti). Vienoje valstybėje narėje teismas tvirtina prokuratūros pasiūlymą išduoti Europos arešto orderį[34]. Viena valstybė narė kompetentingomis institucijomis paskyrė savo prokuratūrą ir baudžiamųjų sankcijų agentūrą. Nedidelis skaičius valstybių narių paskyrė vieną specialią įstaigą (pvz., Generalinę prokuratūrą).

3.1.2. *Vykdančiosios teisminės institucijos (6 straipsnio 2 dalis)*

Didžioji dauguma valstybių narių kompetentingomis vykdančiosiomis institucijomis paskyrė teismus (pvz., apeliacinius teismus; apylinkės teismus; aukščiausiuosius teismus) arba teisėjus. Pavyzdžiui, viena valstybė narė jaunimo bylų teisėją paskyrė kompetentingu išduoti Europos arešto orderius dėl nepilnamečių; kita valstybė narė paskyrė dvi skirtingas įstaigas, priklausomai nuo to, ar asmuo sutinka būti perduotas, ar nesutinka. Kelios valstybės narės paskyrė prokuratūras. Nedidelis skaičius valstybių narių paskyrė ir teismus, ir prokuratūras. Kai kurios valstybės narės paskyrė vieną specialią įstaigą (pvz., Generalinę prokuratūrą arba Aukštąjį teismą).

3.1.3. *Centrinės institucijos (7 straipsnis)*

7 straipsnyje numatyta valstybių narių galimybė paskirti vieną arba kelias centrines institucijas, kurios padėtų kompetentingoms teisminėms institucijoms atlikti administracinį Europos arešto orderių perdavimą ir priėmimą bei visą kitą su jais susijusį oficialų susirašinėjimą.

Centrinę instituciją pagal 7 straipsnio 1 dalį paskyrė nemažai valstybių narių. Dauguma atvejų tai buvo jų Teisingumo ministerija. Nedidelis skaičius valstybių narių paskyrė kelias centrines institucijas (pvz., tris centrines institucijas: ne tik Teisingumo ministeriją, bet ir Vyriausiąjį prokurorą bei Policijos prezidiumą arba Federalinę vidaus reikalų ministeriją ir Federalinę kriminalinės policijos tarnybą).

Kelios valstybės narės paskirtajai (-osioms) centrinei (-ėms) institucijai (-oms) suteikė papildomų įgaliojimų, nenustatytų 7 straipsnio 2 dalyje (pvz., centrinės institucijos yra atsakingos už pirminį gaunamų Europos arešto orderių patvirtinimą; arba centrinė institucija tam tikromis sąlygomis gali atidėti teismo nutarties dėl perdavimo vykdymą).

---

[31] 2019 m. ES teisingumo rezultatų suvestinė: https://ec.europa.eu/info/sites/info/files/justice_scoreboard_2019_en.pdf, p. 51–52.

[32] *Plg.* 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimą *OG* ir *PI*, C-508/18 ir C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456.

[33] *Plg.* 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimą *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457.

[34] *Plg.* 2019 m. spalio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimą *NJ*, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

3.2. Kalbų vartojimo tvarka (8 straipsnio 2 dalis)

Pagal 8 straipsnio 2 dalį Europos arešto orderį kompetentingos išduodančiosios institucijos turi išversti į vykdančiosios valstybės narės valstybinę (-es) kalbą (-as). Valstybės narės gali deklaracijoje nurodyti, kad jos priims vertimą į vieną ar kelias kitas ES oficialiąsias kalbas.

Daugiau negu pusė valstybių narių pateikė deklaraciją, nurodydamos, kad jos priima Europos arešto orderius kitomis oficialiosiomis kalbomis (paprastai anglų kalba) negu jų pačių kalba (-os)[35]. Nedaugelis valstybių narių nurodė, kad jų deklaracijos priklauso nuo abipusio kitų valstybių narių įsipareigojimo. Kelios valstybės narės nustatė lengvatinę kalbų vartojimo tvarką iš tam tikrų kaimyninių valstybių narių gaunamiems Europos arešto orderiams.

3.3. Europos arešto orderio apibrėžtis ir įpareigojimas laikytis pagrindinių teisių ir pagrindinių teisinių principų (1 straipsnis)

3.3.1. *Apibrėžtis (1 straipsnio 1 dalis)*

Visos valstybės narės į nacionalinę teisę perkėlė Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 1 dalį, kurioje apibrėžiama, kad Europos arešto orderis yra teisminis sprendimas[36], kurį išduoda valstybė narė, kad kita valstybė narė areštuotų ir perduotų prašomą perduoti asmenį, siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo.

Dauguma valstybių narių Europos arešto orderį konkrečiai vadina teismo sprendimu ir beveik visos valstybės narės konkrečiai nustatė, kad Europos arešto orderis turi būti taikomas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba vykdyti laisvės atėmimo bausmę, arba sprendimą dėl įkalinimo. Tačiau tais atvejais, kai Europos arešto orderis išduodamas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn, keletas valstybių narių nukrypo nuo Pagrindų sprendimo ir vadovavosi siauresniu požiūriu į baudžiamojo persekiojimo tikslus, reikalaudamos, kad Europos arešto orderis būtų „parengtas teisminiam bylos nagrinėjimui“[37]. Visos valstybės narės daro nuorodą į „laisvės atėmimo bausmę“; tačiau nedideliam skaičiui valstybių narių trūksta konkrečios nuorodos į „sprendimą dėl įkalinimo“.

3.3.2. *Įpareigojimas laikytis pagrindinių teisių ir pagrindinių teisinių principų (1 straipsnio 3 dalis ir 10, 12 ir 13 konstatuojamosios dalys)*

1 straipsnio 3 dalyje teigiama, kad Pagrindų sprendimas neturi keisti pareigos gerbti pagrindines teises ir pagrindinius teisinius principus, įtvirtintus Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje[38]. Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje nurodyta Europos

[35] Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovas, OL C 335, 2017 10 6, p. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, p. 74–75.

[36] *Plg.* 2016 m. lapkričio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimus *Poltorak*, C-452/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:858; *Kovalkovas*, C-477/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:861, ir 2019 m. spalio 9 d. Teisingumo Teismo sprendimą *NJ*, C-489/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:849.

[37] Parengtumas teisminiam bylos nagrinėjimui reiškia, kad priimtas nutarimas pateikti asmeniui kaltinimus ir teisti jį už nusikalstamą veiką.

[38] OL C 326, 2012 10 26, p. 13.

Sąjungos pagrindinių teisių chartija[39], Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija[40] ir valstybėms narėms bendros konstitucinės tradicijos.

10 konstatuojamojoje dalyje nurodyta, kad Europos arešto orderio mechanizmas remiasi aukštu valstybių narių tarpusavio pasitikėjimu. Jo įgyvendinimą galima sustabdyti tik tuo atveju, jei viena iš valstybių narių šiurkščiai ir nuolat pažeidinėja Europos Sąjungos sutarties 2 straipsnyje išdėstytus principus[41], Tarybos nustatytus pagal Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 2 dalį[42], ir dėl to atsiranda Europos Sąjungos sutarties 7 straipsnio 3 dalyje[43] nurodytos pasekmės[44].

12 konstatuojamojoje dalyje numatyta, kad jokia Pagrindų sprendimo nuostata negali būti aiškinama kaip draudžianti atsisakyti perduoti asmenį, kurio areštui yra išduotas Europos arešto orderis, kai yra objektyvių priežasčių manyti, kad minėtas arešto orderis yra išduotas, siekiant persekioti ar bausti asmenį dėl jo (jos) lyties, rasės, religijos, etninės kilmės, tautybės, kalbos, politinių įsitikinimų ar seksualinės orientacijos arba kad dėl kurios nors iš tų priežasčių to asmens padėčiai gali būti daromas neigiamas poveikis. 12 konstatuojamojoje dalyje taip pat teigiama, kad Pagrindų sprendimas nekliudo valstybei narei taikyti savo konstitucines taisykles, susijusias su teisingu procesu, asociacijos laisve, spaudos laisve ir žodžio laisve kitose žiniasklaidos priemonėse.

13 konstatuojamojoje dalyje atsispindi Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 4 straipsnis ir 19 straipsnio 2 dalis, kuriuose teigiama, kad joks asmuo neturėtų būti perkeltas, išsiųstas ar perduotas valstybei, kurioje yra rimtas pavojus, kad jam bus pritaikyta mirties bausmė, kankinimai arba kitoks nežmoniškas ar žeminantis elgesys arba bausmė[45].

Šios nuostatos valstybėms narėms taikomos ir tada, kai jos veikia kaip išduodančiosios valstybės narės, ir tada, kai jos veikia kaip vykdančiosios valstybės narės[46].

Didžioji dauguma valstybių narių konkrečiai perkėlė į nacionalinę teisę įpareigojimą laikytis pagrindinių teisių ir pagrindinių teisinių principų, kai kurios nedetalizuodamos, tačiau kitos konkrečiai nurodydamos 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse paminėtas teises. Pavyzdžiui, kai kuriose nacionalinėse perkėlimo nuostatose bendrai nurodomos sutartys dėl žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių[47] ir (arba) Europos Sąjungos sutarties 6

[39] OL C 326, 2012 10 26, p. 391.
[40] 1950 m. lapkričio 4 d. Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija (ETS Nr. 005).
[41] Iki Europos Sąjungos sutarties pakeitimų: 6 straipsnio 1 dalis.
[42] Iki Europos Sąjungos sutarties pakeitimų: 7 straipsnio 1 dalis.
[43] Iki Europos Sąjungos sutarties pakeitimų: 7 straipsnio 2 dalis.
[44] *Plg*. 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimą *LM*, C-216/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:586.
[45] *Plg.* 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, 104 punktą; 2016 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Petruhhin*, C-182/15, ECLI:EU:C:2016:630, 60 punktą; 2017 m. rugsėjo 6 d. Teisingumo Teismo nutarties *Schotthöfer & Steiner / Adelsmayr*, C-473/15, ECLI:EU:C:2017:633, 27 punktą; 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimą *ML*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589; 2019 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, ir 2020 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IN*, C-897/19 PPU, ECLI:EU:C:2020:262, 63–68 punktus.
[46] *Plg.* 2013 m. sausio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Radu* C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, 39–43 punktus; 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lanigan*, C-237/15 PPU, ECLI:EU:C:2015:474, 53–54 punktus, ir 2018 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IK*, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, 66–67 punktus.
[47] Pvz., Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija; 1984 m. gruodžio 10 d. Konvencija prieš kankinimą ir kitokį žiaurų, nežmonišką ar žeminantį elgesį ar baudimą; 1966 m. gruodžio 16 d. Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas; 1951 m. liepos 28 d. Konvencija dėl pabėgėlių statuso.

straipsnis. Kelios valstybės narės Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalį perkėlė nurodydamos tik Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvenciją ir nenurodydamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos.

Kai kurios valstybės narės taip pat nurodo nacionalines konstitucijas. Tačiau nuorodos į nacionalines konstitucijas gali nebepatekti į Pagrindų sprendimo 1 straipsnio 3 dalies taikymo sritį, visų pirma todėl, kad Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje nurodyti tik valstybėms narėms bendri konstituciniai principai. Remiantis Teisingumo Teismo praktika, valstybės narės negali iš kitos valstybės narės reikalauti aukštesnio lygio nacionalinės pagrindinių teisių apsaugos, negu numatyta pagal ES teisę[48].

Be to, nedidelis skaičius valstybių narių savo įgyvendinimo nuostatose konkrečiai nenurodė pagrindinių teisių ir pagrindinių teisinių principų, nes laikytis pagrindinių teisių ir pagrindinių teisinių principų jos yra įpareigotos pagal savo konstitucinius įstatymus.

Nepaisant to, kad Pagrindų sprendime atitinkamos nuostatos nėra, dauguma valstybių narių yra konkrečiai numačiusios privalomą nevykdymo pagrindą, kuris grindžiamas pagrindinių teisių pažeidimu arba 12 ir 13 konstatuojamosiose dalyse nurodytų teisių pažeidimais (pvz., dėl rasės, tautybės, religijos ar politinių įsitikinimų).

3.4. Europos arešto orderio išdavimas (2 straipsnio 1 dalis ir 8 straipsnio 1 dalis)

3.4.1. *Europos arešto orderio taikymo sritis ir išdavimo sąlygos*

Europos arešto orderis gali būti išduotas už veiką, baustiną pagal išduodančios valstybės narės teisę laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kurio ilgiausias terminas − bent 12 mėnesių, arba, kai bausmė arba sprendimas dėl įkalinimo jau yra priimtas, – bent keturi mėnesiai.

Dauguma valstybių narių šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai. Tačiau nedidelis skaičius valstybių narių savo kompetentingoms išduodančiosioms teisminėms institucijoms konkrečiai nesuteikė teisės savo nuožiūra patikrinti, ar, atsižvelgiant į kiekvienos bylos aplinkybes, yra proporcinga išduoti Europos arešto orderį[49].

Kelios valstybės narės numatė siauresnę Europos arešto orderių, kuriuos gali išduoti jų teisminės institucijos, proporcingumo taikymo sritį[50] (pvz., nustatė griežtesnes ribas, reikalavo, kad dar būtų likę keturi neatliktos bausmės mėnesiai, arba reikalavo, kad Europos arešto orderis atitiktų teisingumo interesus).

Pagrindų sprendimu nereglamentuojamas perdavimas už nusikalstamas veikas, kurios baudžiamos mažesne nei 2 straipsnio 1 dalyje nustatyta bausme ir kurios yra šalutinės

[48] *Plg.* 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, 63 punktą, ir 2019 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, 79 punktą.

[49] *Plg.* 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *OG ir PI*, C-508/18 ir C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, 71 ir 75 punktus.

[50] KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pagrindų sprendimo dėl Europos arešto orderio ir perdavimo tarp valstybių narių tvarkos įgyvendinimo nuo 2007 m., https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0175&from=EN, p. 7–8.

nusikalstamos veikos greta pagrindinių nusikalstamų veikų, kurios atitinka tą ribą[51]. Praktikoje kai kurios valstybės narės nusprendė leisti perduoti tokius asmenis, o kitos – ne[52].

Be to, kai kurios valstybės narės konkrečiai pritaikė taikymo sritį pagal Tarybos pamatinį sprendimą 2009/829/TVR dėl kardomųjų priemonių kaip alternatyvos kardomajam kalinimui[53] ir tai reiškia, kad, jeigu buvo pažeista priežiūros priemonė, Europos arešto orderį galima išduoti ir tada, kai 12 mėnesių riba nėra pasiekta.

3.4.2. *Europos arešto orderio turinio reikalavimai ir pirmasis teisminės apsaugos lygmuo (8 straipsnio 1 dalis)*

Pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalyje nustatyti Europos arešto orderio turinio reikalavimai[54]. Visų pirma pateikiama ši informacija:

- vykdytino teismo sprendimo (pvz., nacionalinio arešto orderio), kuris turi būti atskiras nuo paties Europos arešto orderio, kad būtų užtikrintas pirmasis teisminės apsaugos lygmuo[55], įrodymai[56];
- nusikalstamos veikos pobūdis ir teisinė kvalifikacija;
- aplinkybių, kuriomis nusikalstama veika buvo padaryta, aprašymas, ypač laikas, vieta, prašomo perduoti asmens dalyvavimo padarant nusikalstamą veiką laipsnis ir skirta bausmė[57].

Beveik visos valstybės narės Pagrindų sprendimo 8 straipsnio 1 dalį į nacionalinę teisę perkėlė iki galo ir tinkamai, gana daug jų 8 straipsnio 1 dalį perkėlė pažodžiui. Viena valstybė narė yra numačiusi, kad prie Europos arešto orderio turi būti pridėti papildomi dokumentai (pvz., taikytinų nuostatų kopija, faktų, kuriais grindžiamas Europos arešto orderis, ataskaita, informacija apie įrodymų šaltinius).

---

[51] 1957 m. gruodžio 13 d. Europos konvencijoje dėl ekstradicijos pateikiama nuostata dėl šalutinių nusikalstamų veikų.

[52] Europos arešto orderio išdavimo ir vykdymo vadovas, OL C 335, 2017 10 6, p. 1, https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017XC1006(02)&from=DA, p. 82.

[53] 2009 m. spalio 23 d. Tarybos pamatinis sprendimas 2009/829/TVR dėl tarpusavio pripažinimo principo taikymo sprendimams dėl kardomųjų priemonių Europos Sąjungos valstybėse narėse kaip alternatyvos kardomajam kalinimui, OL L 294, 2009 11 11, p. 20).

[54] *Plg.* 2008 m. gruodžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Leymann ir Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, 52 ir 53 punktus, ir 2018 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, 57–59 punktus.

[55] *Plg.* 2016 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, 55 ir 56 punktus; 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *OG* ir *PI*, C-508/18 ir C-82/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:456, 66 ir 67 punktus, 2019 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimo *PF*, C-509/18, ECLI:EU:C:2019:457, 44 ir 45 punktus.

[56] *Plg.* 2016 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, 54 ir 58 punktus, ir 2016 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *Özçelik*, C-453/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:860, 33–37 punktus.

[57] *Plg.* 2008 m. gruodžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Leymann ir Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, 52 punktą; 2018 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimą *IK*, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, ir 2020 m kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, 37 punktą.

3.5. Tiesioginiai išduodančiosios teisminės institucijos ir vykdančiosios teisminės institucijos ryšiai (10 straipsnio 5 dalis ir 15 straipsnio 2 dalis)

10 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad visi sunkumai dėl visų Europos arešto orderio vykdymui reikalingų dokumentų perdavimo ar autentiškumo dalyvaujančių teisminių institucijų sprendžiami tiesiogiai arba tam tikrais atvejais dalyvaujant valstybių narių centrinėms institucijoms (plg. 3.1 punktą). Daugiau kaip pusė valstybių narių 10 straipsnio 5 dalį perkėlė tinkamai; tačiau kai kuriose valstybėse narėse atitinkamų nuostatų nepavyko nustatyti, o nedidelis skaičius valstybių narių minėtą nuostatą perkėlė tik iš dalies (pvz., konkrečiai paminėjo tik autentiškumą, tačiau ne perdavimo problemas).

Kaip nurodyta 15 straipsnio 2 dalyje, jei vykdančioji teisminė institucija mano, kad išduodančiosios valstybės narės pranešto informacijos nepakanka sprendimui dėl perdavimo priimti, ji turi paprašyti skubiai pateikti būtiną papildomą informaciją[58]. Tai visų pirma taikoma Pagrindų sprendimo 3–5 straipsniams (Nevykdymo pagrindai, plg. 3.8 punktą, ir Garantijos, plg. 3.9 punktą) ir 8 straipsniui (Turinys, plg. 3.4.2 punktą)[59]. Vykdančioji teisminė institucija, atsižvelgdama į poreikį laikytis 17 straipsnyje nustatytų terminų (plg. 3.13 punktą), gali nustatyti šios informacijos gavimo terminą. Daug valstybių narių šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai. Kai kurios valstybės narės nėra konkrečiai nurodžiusios skubumo elemento, tačiau yra nurodžiusios, kad turi būti nustatyti terminai. Viena valstybė narė šią nuostatą perkėlė kaip neprivalomą. Vis dėlto dviejose valstybėse narėse atitinkamų nuostatų nepavyko nustatyti.

3.6. Europos arešto orderio išdavimas (1 straipsnio 2 dalis)

Vykdančioji teisminė institucija turi bendrą pareigą vykdyti Europos arešto orderį remdamasi tarpusavio pripažinimo principu ir vadovaudamasi Pagrindų sprendimo nuostatomis (1 straipsnio 2 dalis)[60].

Konkrečią nuorodą savo įstatymuose į tarpusavio pripažinimo principą pateikė mažiau negu pusė valstybių narių. Dvi valstybės narės šį principą nurodė privalomos teisinės galios neturinčiuose teisės aktuose. Vietoj to kelios valstybės narės nurodė abipusiškumo principą. Kai kuriose kitose valstybėse narėse konkrečių perkėlimo nuostatų nustatyti nepavyko. Tais atvejais, kai nacionalinės teisės aktuose, kuriais perkeliamas Pagrindų sprendimas, tarpusavio pripažinimo principas nepaminėtas, apie jo buvimą galima spręsti iš perkėlimo teisės aktų struktūros. Tačiau visų pirma iš nevykdymo pagrindų perkėlimo matyti, kad tarpusavio pripažinimo principo visapusiškai nesilaiko nemažai valstybių narių (plg. 3.8 punktą).

---

[58] *Plg.* 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, 95 ir 96 punktus; 2016 m. birželio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Bob-Dogi*, C-241/15, ECLI:EU:C:2016:385, 65 punktą; 2018 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Piotrowski*, C-367/16, EU:C:2018:27, 60 ir 61 punktus; 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *ML*, C-220/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:589, 63 punktą, ir 2019 m. spalio 15 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dorobantu*, C-128/18, ECLI:EU:C:2019:857, 67 punktą.

[59] *Plg.* 2017 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026, 91 punktą.

[60] *Plg.* 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, 36 punktą; 2013 m. gegužės 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, 34 punktą, ir 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, 79 punktą.

3.7. Abipusis baudžiamumas (2 straipsnio 2 ir 4 dalys)

3.7.1. *32 nusikalstamų veikų, dėl kurių asmuo gali būti perduodamas netikrinant abipusio baudžiamumo, sąrašas (2 straipsnio 2 dalis)*

2 straipsnio 2 dalyje numatytas sąrašas, kurį sudaro 32 kategorijų nusikalstamos veikos, už kurias asmuo perduodamas netikrinant abipusio baudžiamumo, jeigu už jas išduodančiojoje valstybėje narėje baudžiama maksimalia bent trejų metų laisvės atėmimo bausme arba įkalinimu, kaip apibrėžta išduodančiosios valstybės narės teisėje[61].

Remiantis Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 83 straipsniu, kai kurios iš 32 nusikalstamų veikų kategorijų buvo ES lygmeniu tam tikru mastu suderintos[62].

Dauguma valstybių narių 2 straipsnio 2 dalį į nacionalinę teisę perkėlė pažodžiui. Kelios valstybės narės savo nacionalinės teisės aktuose pateikė tiesioginę nuorodą į 2 straipsnio 2 dalį. Tačiau dvi valstybės narės nustatė nemažų pakeitimų, turinčių įtakos 32 nusikalstamų veikų sąrašui (pvz., susiaurino tam tikrų kategorijų taikymo sritį arba perkėlė ne visas kategorijas). Be to, keletas valstybių narių yra numačiusios tikrinti abipusį baudžiamumą su jų pačių piliečiais susijusiose bylose. Viena valstybė narė yra numačiusi, kad vykdančiosios valstybės narės požiūriu vertinant bent trejų metų ribą neturėtų būti atsižvelgiama į sunkinančias aplinkybes.

3.7.2. *Abipusio baudžiamumo tikrinimas (2 straipsnio 4 dalis)*

Vykdančioji teisminė institucija gali tikrinti abipusį baudžiamumą už nusikalstamas veikas, neįtrauktas į 32 nusikalstamų veikų sąrašą, arba už nusikalstamas veikas, kurios yra sąraše, tačiau trejų metų riba nėra pasiekta[63]. Todėl perdavimas gali būti vykdomas su sąlyga, kad veikos, už kurias yra išduotas Europos arešto orderis, būtų laikomos nusikalstamomis veikomis pagal vykdančiosios valstybės narės teisę, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji būtų apibūdinama[64] (2 straipsnio 4 dalis). Pagrindų sprendimo 2 straipsnio 4 dalį į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės. Vis dėlto nedaugelyje valstybių narių atitinkamų nuostatų, susijusių su abipusio baudžiamumo nebuvimu kaip nevykdymo pagrindu, nustatyti nepavyko.

Dauguma valstybių narių konkrečiai neperkėlė nuostatos, kad turi būti tikrinamas atitinkamos nusikalstamos veikos pagal vykdančiosios valstybės narės teisę abipusis baudžiamumas, nesvarbu, kokia būtų veikos sudėtis ar kaip ji būtų apibūdinama.

---

[61] *Plg.*. 2007 m. gegužės 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Advocaten voor de Wereld*, C-303/05, ECLI:EU:C:2007:261, 48–60 punktus, ir 2020 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, 36–39 punktus.

[62] Pvz.: **finansiniai nusikaltimai**: 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/62/ES dėl euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2000/383/TVR, OL L 151, 2014 5 21, p. 1 **terorizmas**: 2017 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2017/541 dėl kovos su terorizmu, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/475/TVR ir iš dalies keičianti Tarybos sprendimą 2005/671/TVR, OL L 88, 2017 3 31, p. 6. **kibernetiniai nusikaltimai**: 2013 m. rugpjūčio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2013/40/ES dėl atakų prieš informacines sistemas, kuria pakeičiamas Tarybos pamatinis sprendimas 2005/222/TVR, OL L 218, 2013 8 14, p. 8 ir **prekyba žmonėmis**: 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičianti Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR, OL L 101, 2011 4 15, p. 1.

[63] *Plg.* 2020 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, 42 punktą.

[64] *Plg.* 2017 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, 35, 38 ir 49 punktus.

Vis dėlto nedaugelis valstybių narių nustatė papildomas sąlygas (pvz., reikalaudamos, kad už nusikalstamą veiką, kuriai taikomas abipusio baudžiamumo tikrinimas, turi būti baudžiama 12 mėnesių laisvės atėmimo bausme ir išduodančiojoje, ir vykdančiojoje valstybėje narėje[65]; arba reikalaudamos, kad pagal vykdančiosios valstybės narės teisę veika būtų priskirta baudžiamajam nusižengimui arba nusikaltimui; arba netaikydamos sunkinančių aplinkybių, kai vertinama bent 12 mėnesių riba; arba vykdymo tikslais išduoto Europos arešto orderio atveju nustatydamos reikalavimą, kad dar turi būti likę keturi neatliktos bausmės mėnesiai).

3.8. Nevykdymo (atsisakymo) pagrindai (3, 4 ir 4a straipsniai)

1 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta bendra pareiga vykdyti Europos arešto orderį yra ribojama atsižvelgiant į privalomo ir neprivalomo Europos arešto orderio nevykdymo pagrindus (Pagrindų sprendimo 3, 4 ir 4a straipsniai). Šie pagrindai yra baigtiniai[66]. Kalbant apie neprivalomo nevykdymo pagrindus, pažymėtina, kad vykdančioji teisminė institucija gali remtis tik tais pagrindais, kurie yra perkelti į jos nacionalinę teisę[67]. Be to, atsisakymas vykdyti Europos arešto orderį turi būti išimtis, kuri turi būti aiškinama siaurai[68].

Vis dėlto, remiantis vertinimu, daugiau kaip pusė valstybių narių numatė papildomus nevykdymo pagrindus (pvz., grindžiamus pagrindinėmis teisėmis (plg. 3.3.2 punktą), politinėmis nusikalstamomis veikomis, proporcingumo principu, papildomomis ribomis vykdančiosiose valstybėse narėse (plg. 3.7.2 punktą), parengtumo teisminiam bylos nagrinėjimui (plg. 3.3.1 punktą) arba kaltės požymių reikalavimu, prašomo perduoti asmens nesutikimu, pavojumi vykdančiosios valstybės narės saugumui, viešajai tvarkai ar kitiems esminiams interesams).

Be to, kai kurios valstybės narės numatė papildomus reikalavimus ir apribojimus dėl savo piliečių (pvz., abipusio baudžiamumo tikrinimą su savo piliečiais susijusiose bylose).

3.8.1. *Privalomi nevykdymo pagrindai*

Jei taikomas vienas ar daugiau iš trijų privalomų nevykdymo pagrindų, vykdančioji teisminė institucija privalo atsisakyti vykdyti Europos arešto orderį (3 straipsnis).

- **Amnestija (3 straipsnio 1 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį turi būti atsisakoma, jeigu nusikalstamai veikai, kuria grindžiamas Europos arešto orderis, vykdančiojoje valstybėje narėje taikoma amnestija. Taip pat reikalaujama, kad vykdančioji valstybė narė būtų turėjusi jurisdikciją vykdyti nusikalstamos veikos baudžiamąjį persekiojimą pagal savo pačios baudžiamąją teisę. 3 straipsnio 1 punktą į nacionalinę teisę perkėlė beveik visos valstybės narės. Vienoje

[65] *Plg.* 2015 m. rugsėjo 25 d. Teisingumo Teismo nutartį *A*, C-463/15, ECLI:EU:C:2015:634.
[66] *Plg.* 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 57 punktą, ir 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, 80 punktą.
[67] *Plg.* 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 21 punktą.
[68] *Plg.* 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 19 punktą, ir 2017 m. rugpjūčio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Tupikas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, 50 punktą.

valstybėje narėje atitinkamos nuostatos nustatyti nepavyko. Nedidelis skaičius valstybių narių nurodė ne amnestiją, o malonę, arba nurodė jas abi.

- ***Ne bis in idem* (3 straipsnio 2 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį turi būti atsisakoma, jeigu vykdančiajai teisminei institucijai yra pranešta, kad prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje yra priimtas galutinis teismo sprendimas[69] už tą pačią veiką (*idem* reikalavimas[70] kaip savarankiška ES teisės koncepcija[71]). Taip pat reikalaujama, kad tais atvejais, kai bausmė paskiriama, ta bausmė būtų atlikta arba atliekama, arba nebegalėtų būti atlikta pagal nuteisusios valstybės narės teisę (vykdymo reikalavimai[72]).

3 straipsnio 2 punktą į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės. Vis dėlto nedidelis skaičius valstybių narių nurodė ne „tą pačią veiką“, o „tą pačią nusikalstamą veiką“[73]. Kalbant apie vykdymo reikalavimus, kelios valstybės narės perkėlė ne visus tris alternatyvius kriterijus.

- **Asmeniui dėl amžiaus negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė (3 straipsnio 3 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį turi būti atsisakoma, kai prašomam perduoti asmeniui dėl jo amžiaus pagal vykdančiosios valstybės narės teisę negali būti taikoma baudžiamoji atsakomybė už veikas, kurių pagrindu yra išduotas Europos arešto orderis[74]. 3 straipsnio 3 punkto perkėlimo į nacionalinę teisę problemų nenustatyta, nors amžius, nuo kurio taikoma baudžiamoji atsakomybė, įvairiose valstybėse narėse gali būti skirtingas.

---

[69] *Plg.* 2003 m. vasario 11 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Gözütok ir Brügge*, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; 2005 m. kovo 10 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Miraglia*, C-469/03, ECLI:EU:C:2005:156; 2006 m. rugsėjo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimą *van Straaten*, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; 2008 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Turanský*, C-491/07, ECLI:EU:C:2008:768; 2010 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683; 2014 m. birželio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimą *M*, C-398/12, ECLI:EU:C:2014:1057; 2016 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Kossowski*, C-486/14, ECLI:EU:C:2016:483, ir 2018 m. liepos 25 d. Teisingumo Teismo sprendimą *AY*, C-268/17, ECLI:EU:C:2018:602.

[70] *Plg.* 2006 m. kovo 9 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Van Esbroeck*, C-436/04, ECLI:EU:C:2006:165; 2006 m. rugsėjo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimą *van Straaten*, C-150/05, ECLI:EU:C:2006:614; 2006 m. rugsėjo 28 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Gasparini ir kiti*, C-467/04, ECLI:EU:C:2006:610; 2007 m. liepos 18 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Kretzinger*, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; 2007 m. liepos 18 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Kraaijenbrink*, C-367/05, ECLI:EU:C:2007:444, ir 2010 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683.

[71] *Plg.* 2010 m. lapkričio 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Mantello*, C-261/09, ECLI:EU:C:2010:683, 38 punktą.

[72] *Plg.* 2003 m. vasario 11 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Gözütok ir Brügge*, C-187/01, ECLI:EU:C:2003:87; 2007 m. liepos 18 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Kretzinger*, C-288/05, ECLI:EU:C:2007:441; 2008 m. gruodžio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Bourquain*, C-297/07, ECLI:EU:C:2008:708, ir 2014 m. gegužės 27 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Spasic*, C- 129/14 PPU, ECLI:EU:C:2014:586.

[73] Ta pati pastaba taikoma kitoms atitinkamoms Pagrindų sprendimo nuostatoms, pvz., 4 straipsnio 2, 3 ir 5 punktams, kuriuose nurodoma „ta pati veika“.

[74] *Plg.* 2018 m. sausio 23 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Piotrowski*, C-367/16, ECLI:EU:C:2018:27.

3.8.2. *Neprivalomo nevykdymo pagrindai (4 ir 4a straipsniai)*

Pagrindų sprendimo 4 ir 4a straipsniuose nurodyti aštuoni neprivalomo nevykdymo pagrindai. Neprivalomo nevykdymo pagrindų valstybės narės į nacionalinę teisę perkelti neprivalo[75].

Kai kurios valstybės narės į nacionalinę teisę perkėlė tik tam tikrus 4 straipsnyje nurodytus pagrindus. Be to, tam tikros valstybės narės visus perkeltus pagrindus padarė privalomais, nesuteikdamos vykdančiosioms institucijoms teisės spręsti savo nuožiūra. Tik nedaugelis valstybių narių visus perkeltus pagrindus nustatė kaip neprivalomus. Be to, kai kurios valstybės narės tam tikrus 4 ir 4a straipsniuose nurodytus pagrindus perkėlė kaip neprivalomus, o tam tikrus pagrindus – kaip privalomus.

- **Abipusio baudžiamumo nebuvimas (4 straipsnio 1 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį gali būti atsisakoma, jei 2 straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais (plg. 3.7.2 punktą) veika, dėl kurios išduotas Europos arešto orderis, nėra nusikalstama veika pagal vykdančiosios valstybės narės teisę[76], išskyrus nusikalstamas veikas, susijusias su mokesčiais, muitais ir valiutų keitimu (fiskaliniai nusikaltimai). Be to, 4 straipsnio 1 punktas susijęs tik su nusikalstamomis veikomis, kurios nėra išvardytos 32 nusikalstamų veikų, kurioms nebegalima taikyti abipusio baudžiamumo patikrinimo, jeigu yra pasiekta trejų metų riba, sąraše[77] (2 straipsnio 2 dalis).

Nedaugelyje valstybių narių atitinkamos nuostatos nustatyti nepavyko, nors šios valstybės narės 2 straipsnio 4 dalį perkėlė (plg. 3.7.1 punktą). Kai kurios valstybės narės 4 straipsnio 1 punktą perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą, o tam tikros valstybės narės jį perkėlė kaip privalomą.

Dauguma valstybių narių į nacionalinę teisę perkėlė išimtį dėl fiskalinių nusikaltimų, susijusių su mokesčiais, muitais ir valiutų keitimu. Tačiau kai kurios valstybės narės šią išimtį perkėlė tik iš dalies (pvz., nepateikė nuorodos į „muitus ir valiutų keitimą“). Nedidelis skaičius valstybių narių išimties dėl fiskalinių nusikaltimų konkrečiai neperkėlė. Be to, viena valstybė narė konkrečiai nurodė, kad fiskaliniams nusikaltimams taikomas mokesčių ir muitų panašumo išduodančiojoje ir vykdančiojoje valstybėse narėse reikalavimas, įskaitant reikalavimą, kad vykdančiojoje valstybėje narėje būtų taikoma bent trejų metų laisvės atėmimo bausmė (neskaitant sunkinančių aplinkybių).

Nedidelis skaičius valstybių narių nustatė papildomus reikalavimus (plg. 3.7.2 punktą).

- **Asmens atžvilgiu vykdomas baudžiamasis persekiojimas vykdančiojoje valstybėje narėje (4 straipsnio 2 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį gali būti atsisakoma, kai vykdančiojoje valstybėje narėje yra vykdomas asmens, kuriam taikomas Europos arešto orderis, baudžiamasis persekiojimas už tą pačią veiką, kurios pagrindu yra išduotas Europos arešto orderis.

[75] *Plg.* 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 59–61 punktus, ir 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 21 punktą.
[76] *Plg.* 2017 m. sausio 11 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Grundza*, C-289/15, ECLI:EU:C:2017:4, 38 ir 49 punktus.
[77] *Plg.* 2020 m. kovo 3 d. Teisingumo Teismo sprendimo *X*, C-717/18, ECLI:EU:C:2020:142, 42 punktą.

4 straipsnio 2 punktą į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės. Dauguma jį perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą, kitos – kaip privalomą arba iš dalies privalomą nevykdymo pagrindą (pvz., viena valstybė narė sudaro palankesnes sąlygas savo piliečiams, numatydama, kad nevykdymo pagrindas jos piliečių atžvilgiu yra privalomas, o jos pilietybės neturinčių asmenų atžvilgiu – neprivalomas). Pavyzdžiui, viena valstybė narė nustatė, kad pagrindas priklauso nuo to, ar baudžiamasis procesas gali būti akivaizdžiai lengviau atliekamas vykdančiojoje valstybėje narėje.

- **Vykdančiojoje valstybėje narėje baudžiamasis persekiojimas už tą pačią nusikalstamą veiką negalimas (4 straipsnio 3 punktas)**

Perkeliant į nacionalinę teisę 4 straipsnio 3 punktą reikia skirti tris atvejus: kai vykdančiosios valstybės narės teisminės institucijos yra nusprendusios netraukti baudžiamojon atsakomybėn už nusikalstamą veiką, dėl kurios yra išduotas Europos arešto orderis, arba sustabdyti teismo procesą, arba kai prašomam perduoti asmeniui kurioje nors valstybėje narėje už tą pačią veiką yra priimtas galutinis teismo sprendimas, ir dėl to teismo procesas toliau negali būti vykdomas.

4 straipsnio 3 punkto į nacionalinę teisę neperkėlė tik viena valstybė narė. Pusė valstybių narių jį perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą. Kitos valstybės narės jį perkėlė kaip privalomą pagrindą, išskyrus nedaugelį valstybių narių, perkėlusių kai kurias iš trijų alternatyvių sąlygų kaip neprivalomas, o kai kurias – kaip privalomas. Be to, kai kurios iš minėtų valstybių narių tris 4 straipsnio 3 punkto sąlygas perkėlė tik iš dalies.

- **Baudžiamasis persekiojimas arba bausmės skyrimas draudžiamas pagal įstatymą (4 straipsnio 4 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį gali būti atsisakoma, kai pagal vykdančiosios valstybės narės teisę prašomą perduoti asmenį patraukti baudžiamojon atsakomybėn arba nubausti draudžia įstatymas, ir veika priklauso tos valstybės narės jurisdikcijai pagal jos pačios baudžiamąją teisę.

4 straipsnio 4 punktą į nacionalinę teisę perkėlė beveik visos valstybės narės, išskyrus vieną. Viena valstybė narė nurodė praėjusį laiką. Tam tikros valstybės narės šį nevykdymo pagrindą nurodė kaip privalomą.

- **Trečiojoje valstybėje priimtas galutinis teismo sprendimas – tarptautinis *ne bis in idem* (4 straipsnio 5 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį gali būti atsisakoma, kai vykdančioji teisminė institucija informuojama, kad prašomam perduoti asmeniui trečiojoje valstybėje dėl tos pačios veikos yra priimtas galutinis teismo sprendimas (*idem* reikalavimas), jei skyrus bausmę, toji bausmė yra atlikta arba tuo metu atliekama, arba pagal nuosprendį priėmusios šalies teisę nebegali būti atliekama (vykdymo reikalavimai).

4 straipsnio 5 punktą į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės, išskyrus vieną. Daugiau kaip pusė valstybių narių jį perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą, likusios – kaip privalomą pagrindą. Tačiau kai kurios valstybės narės tris alternatyvias su vykdymu susijusias sąlygas perkėlė tik iš dalies.

- **Vykdančioji valstybė narė įsipareigoja įvykdyti bausmę (4 straipsnio 6 punktas)**

Jei Europos arešto orderis yra išduotas, siekiant įvykdyti laisvės atėmimo bausmę arba sprendimą dėl įkalinimo, ir prašomas perduoti asmuo yra vykdančiojoje valstybėje arba yra jos pilietis ar gyventojas, vykdančioji teisminė institucija gali įvertinti, ar bausmė galėtų būti įvykdyta jos valstybėje narėje, užuot perdavus asmenį išduodančiajai valstybei narei[78]. Sąvokos „gyvenimas“ ir „buvimas“ turi būti apibrėžiamos vienodai, nes jos yra savarankiškos ES teisės sąvokos[79].

Nedidelis skaičius valstybių narių 4 straipsnio 6 punkto neperkėlė. Kitos valstybės narės jį perkėlė skirtingai, nes asmeninė 4 straipsnio 6 punkto perkėlimo taikymo sritis yra gana įvairi.

Tik kai kurios valstybės narės 4 straipsnio 6 punktą perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą. Dauguma jų nustatė kaip privalomą[80] arba iš dalies privalomą, nes kai kurios iš jų skirtingai reglamentuoja savo pačių piliečių ir nepiliečių[81] (gyventojų) statusą numatydamos privalomą nevykdymo pagrindą savo piliečių atžvilgiu ir neprivalomą pagrindą gyventojų atžvilgiu arba apie gyventojus apskritai nutylėdamos. Kai kurios valstybės narės nustatė siauresnę gyvenimo šalyje (pvz., nuolatinio gyvenimo šalyje[82] dvejus arba penkerius metus, leidimo gyventi šalyje turėjimo[83]) sąlygą. Be to, viena valstybė narė, perkeldama 4 straipsnio 6 punktą, nustatė, kad jis taikomas tik ES piliečiams, taigi, trečiųjų šalių piliečiams netaikomas. Kita vertus, viena valstybė narė konkrečiai nurodo asmenis, kuriems yra suteiktas prieglobstis. Tik nedaugelis valstybių narių 4 straipsnio 6 punktą perkėlė nustatydamos, kad jis taikomas ir šalyje esantiems asmenims.

- **Eksteritorialumas (už išduodančiosios valstybės narės teritorijos padarytos nusikalstamos veikos) (4 straipsnio 7 punktas)**

Vykdyti Europos arešto orderį galima atsisakyti, kai Europos arešto orderis yra susijęs su nusikalstamomis veikomis, kurios:

a) pagal vykdančiosios valstybės narės teisę laikomos įvykdytomis visai ar iš dalies vykdančiosios valstybės narės teritorijoje arba tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje,

arba

[78] *Plg.* 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 21–24 punktus; 2018 m. gruodžio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Sut*, C-514/17, ECLI:EU:C:2018:1016, 34–38 punktus, ir 2019 m. birželio 24 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Popławski II*, C- 573/17, *ECLI*:EU:C:2019:530.
Plg. 2008 m. lapkričio 27 d. Tarybos pamatinį sprendimą 2008/909/TVR dėl nuosprendžių baudžiamosiose bylose tarpusavio pripažinimo principo taikymo skiriant laisvės atėmimo bausmes ar su laisvės atėmimu susijusias priemones, siekiant jas vykdyti Europos Sąjungoje, OL L 327, 2008 12 5, p. 27; Nuteistųjų ir laisvės atėmimo bausmių perdavimo Europos Sąjungoje vadovą, OL C 403, 2019 11 29, p. 2: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52019XC1129(01)&from=EN, p. 34.
[79] *Plg.* 2008 m. liepos 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Kozłowski*, C-66/08, ECLI:EU:C:2008:437, 46 ir 54 punktus.
[80] *Plg.* 2017 m. birželio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Popławski*, C-579/15, ECLI:EU:C:2017:503, 21 punktą.
[81] *Plg.* 2012 m. rugsėjo 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lopes da Silva Jorge*, C-42/11, ECLI:EU:C:2012:517, 52 ir 59 punktus.
[82] *Plg.* 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 74 punktą.
[83] *Plg.* 2009 m. spalio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Wolzenburg*, C-123/08, ECLI:EU:C:2009:616, 53 punktą.

b) yra įvykdytos už išduodančiosios valstybės narės teritorijos ribų, o vykdančiosios valstybės narės įstatymai neleidžia traukti baudžiamojon atsakomybėn už tokias nusikalstamas veikas, kai jos yra įvykdytos ne jos teritorijoje.

Kai kurios valstybės narės į nacionalinę teisę perkėlė tik vieną iš dviejų pagrindų.

Kelios valstybės narės neperkėlė a papunktyje nurodyto pagrindo. Daugiau negu pusė valstybių narių a papunktyje nurodytą pagrindą perkėlė kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą. Be to, kai kurios iš minėtų valstybių narių konkrečiai neperkėlė sąvokų „visai ar iš dalies“ ir (arba) „tokiai teritorijai prilyginamoje vietovėje“.

Nedaugelis valstybių narių neperkėlė b papunktyje nurodyto pagrindo. Šią nuostatą kaip neprivalomą nevykdymo pagrindą perkėlė daugiau negu pusė valstybių narių.

- **Teisminis nagrinėjimas *in absentia* (4a straipsnis)**

4a straipsnyje numatytas neprivalomas nevykdymo pagrindas tais atvejais, kai vykdančioji teisminė institucija gauna Europos arešto orderį dėl laisvės atėmimo bausmės ar įkalinimo, kurie buvo paskirti išduodančiojoje valstybėje narėje nagrinėjamoje byloje, kurioje asmuo nedalyvavo[84] (sprendimas, priimtas *in absentia*), įvykdymo. Tačiau taikomos keturios šios galimybės išimtys, kai vykdančioji teisminė institucija negali atsisakyti vykdyti Europos arešto orderio remdamasi sprendimu, priimtu *in absentia*[85].

Pusė valstybių narių 4a straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė kaip privalomą nevykdymo pagrindą, o kita pusė jį perkėlė kaip neprivalomą pagrindą. Kalbant apie keturias išimtis, atitinkamų nuostatų nepavyko nustatyti keliose valstybėse narėse. Kai kuriose valstybėse narėse, kurios keturias išimtis perkėlė, nebuvo konkrečiai perkelti šių išimčių nuostatose apibrėžti būtinieji procesiniai standartai. Tai yra savarankiškos ES teisės sąvokos, visų pirma „asmeniškai įteiktas teismo šaukimas“, „faktiškai gavo oficialią informaciją“ arba „žinojo apie numatytą teisminį nagrinėjimą“[86].

3.9. Išduodančiosios valstybės narės suteikiamos garantijos (5 straipsnis)

5 straipsnyje numatyta, kad, vykdančiajai teisminei institucijai vykdant Europos arešto orderį, pagal vykdančiosios valstybės narės teisę gali būti taikomos tam tikros sąlygos, kurių baigtinis sąrašas nustatytas 5 straipsnyje[87]. Šios sąlygos gali būti susijusios su įkalinimo iki gyvos galvos bausmės persvarstymu arba piliečių ir gyventojų grąžinimu į vykdančiąją valstybę narę, kad joje būtų atliktos jiems išduodančiojoje valstybėje paskirtos laisvės atėmimo bausmės[88].

---

[84] *Plg.* 2017 m. rugpjūčio 10 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Zdziaszek*, C-271/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:629, ir *Tupikas*, C-270/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:628, taip pat 2017 m. gruodžio 22 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Ardic*, C-571/17 PPU, ECLI:EU:C:2017:1026.

[85] *Plg.* 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, 51 ir 52 punktus.

[86] *Plg.* 2016 m. gegužės 24 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Dworzecki*, C-108/16 PPU, ECLI:EU:C:2016:346, 32 punktą.

[87] *Plg.* 2013 m. vasario 26 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Melloni*, C-399/11, ECLI:EU:C:2013:107, 38 punktą; 2016 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Aranyosi ir Căldăraru*, C-404/15 ir C-659/15 PPU, ECLI:EU:C:2016:198, 80 punktą, ir 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, 36 punktą.

[88] *Plg.* 2020 m. kovo 11 d. Teisingumo Teismo sprendimą *SF*, C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191.

Daugiau kaip pusė valstybių narių į nacionalinę teisę perkėlė galimybę nustatyti sąlygą, kad Europos arešto orderio vykdymas priklauso nuo laisvės atėmimo iki gyvos galvos bausmės arba sprendimo dėl įkalinimo iki gyvos galvos persvarstymo. Be to, didžioji dauguma valstybių narių perkėlė galimybę nustatyti sąlygą, kad Europos arešto orderio vykdymas priklauso nuo piliečių ir gyventojų grąžinimo po jų apklausos į vykdančiąją valstybę narę, kad jie ten atliktų jiems išduodančiojoje valstybėje narėje paskirtą laisvės atėmimo bausmę arba jų atžvilgiu priimtą sprendimą dėl įkalinimo. Kai kurios valstybės narės šią nuostatą perkėlė tik iš dalies, nes jos aiškiai nenustatė, kad asmuo po apklausos turi būti grąžintas. Be to, kai kurios valstybės narės palankesnes sąlygas sudaro savo piliečiams.

3.10. Prašomo perduoti asmens procesinės teisės (11 straipsnis, 13 straipsnio 2 dalis, 14 straipsnis ir 23 straipsnio 5 dalis)

Pagrindų sprendime prašomam perduoti asmeniui suteikiama keletas procesinių teisių. Pagal 11 straipsnį prašomas perduoti asmuo turi teisę būti informuotas apie Europos arešto orderį ir jo turinį bei galimybę sutikti su perdavimu, taip pat turi teisę turėti advokatą ir vertėją. Šios teisės turi būti užtikrinamos pagal vykdančiosios valstybės narės nacionalinę teisę. Be to, Pagrindų sprendime numatytos teisės buvo papildytos ir sustiprintos direktyvomis dėl minimalių procesinių teisių[89].

11 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės. Vis dėlto keliose valstybėse narėse reikalavimai buvo perkelti tik iš dalies arba pavyko nustatyti ne visus atitinkamus elementus (pvz., nebuvo konkrečių nuostatų, kuriomis būtų reikalaujama, kad prašomas asmuo būtų informuojamas apie galimybę sutikti su perdavimu, arba prašomas asmuo informuojamas tik jam patekus į sulaikymo įstaigą).

Be to, įvairiomis Pagrindų sprendimo nuostatomis prašomam perduoti asmeniui suteikiamos minimalios procesinės teisės, visų pirma:

- 13 straipsnio 2 dalyje reikalaujama, kad valstybės narės priimtų priemones, kurios yra būtinos užtikrinti, kad sutikimas su perdavimu ir teisės į specialiosios taisyklės (nurodytos 27 straipsnio 2 dalyje) taikymą atsisakymas būtų duodami taip, kad būtų aišku, jog atitinkamas asmuo vykdančiajai institucijai juos davė savo noru, visiškai suvokdamas jų pasekmes. Šiuo tikslu prašomas perduoti asmuo turi teisę turėti advokatą. 13 straipsnio 2 dalį į nacionalinę teisę perkėlė visos valstybės narės. Vis dėlto kai kurių valstybių narių nacionalinės teisės aktuose nepavyko nustatyti savanoriškumo ir visiško pasekmių suvokimo elementų. Kai kuriose valstybėse narėse buvo nustatyta panašių problemų, susijusių su teisės į specialiosios taisyklės taikymą išduodančiojoje valstybėje narėje po perdavimo atsisakymu (27 straipsnio 3 dalies f punktas).

- 14 straipsnyje numatyta, kad, kai areštuotasis asmuo nesutinka būti perduotas, jis turi teisę būti išklausytas vykdančiosios teisminės institucijos pagal vykdančiosios valstybės narės įstatymus[90]. 14 straipsnį į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė beveik visos valstybės narės.

[89] *Plg.* 1.1 punktą, p. 1, ir 2019 m. gruodžio 12 d. Teisingumo Teismo sprendimo *XD*, C-625/19 PPU, ECLI:EU:C:2019:1078, 55 punktą.
[90] *Plg.* 2013 m. sausio 29 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Radu* C-396/11, ECLI:EU:C:2013:39, 41 ir 42 punktus.

- 23 straipsnio 5 dalyje numatyta, kad pasibaigus perdavimo terminams prašomas perduoti asmuo turi būti paleidžiamas[91]. 23 straipsnio 5 dalį į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė dauguma valstybių narių. Vis dėlto viena valstybė narė yra numačiusi konkrečią vykdančiosios institucijos galimybę vienašališkai pratęsti prašomo perduoti asmens sulaikymą dešimčia dienų, kol su išduodančiąja institucija nesusitarta dėl naujos datos ir laiko (plg. 3.14 punktą). Nedaugelyje valstybių narių atitinkamų nuostatų nustatyti nepavyko.

3.11. Privilegijos ir imunitetai (20 straipsnis)

Pagrindų sprendimo 20 straipsnis susijęs su privilegijomis ir imunitetais, kuriais gali remtis prašomas perduoti asmuo. Šią nuostatą į nacionalinę teisę iki galo tinkamai perkėlė mažiau negu pusė valstybių narių. Kitose nustatyta, kad jos šią nuostatą perkėlė tik iš dalies (pvz., nebuvo konkrečiai aptartos privilegijos), arba nepavyko nustatyti atitinkamų nuostatų (pvz., nėra prašymo panaikinti privilegijas arba imunitetus pateikimo procedūros).

3.12. Sutikimas būti perduotu, specialioji taisyklė ir jos atsisakymas (13 ir 27 straipsniai)

Apskritai perduoto asmens atžvilgiu negali būti vykdomas baudžiamasis persekiojimas, jis negali būti nuteistas ir jam negali būti atimta laisvė už kitą nusikalstamą veiką, t. y. ne tą, dėl kurios jis yra perduotas, įvykdytą prieš jo perdavimą. Tai yra Pagrindų sprendimo 27 straipsnyje nustatyta specialioji taisyklė[92].

Pagrindų sprendime valstybėms narėms suteikiama galimybė pranešti, kad jų santykiuose su kitomis valstybėmis narėmis, kurios pateikė tokį pat pranešimą, jos atsisako taikyti specialiąją taisyklę, išskyrus atvejus, kai konkrečioje byloje vykdančioji teisminė institucija savo sprendime dėl asmens perdavimo nurodo kitaip. Remiantis Komisijos turima informacija, tokius pranešimus pateikė tik trys valstybės narės.

Be to, 27 straipsnio 3 dalyje numatytos kelios specialiosios taisyklės išimtys, viena iš jų – prašomas perduoti asmuo atsisako specialiosios taisyklės taikymo, kaip nurodyta 13 straipsnyje.

Prašomas perduoti asmuo turi galimybę sutikti su perdavimu pagal 13 straipsnį. Jei areštuotasis asmuo nurodo, kad jis sutinka būti perduotas, tas sutikimas ir, jei reikia, aiškus teisės į specialiąją taisyklę atsisakymas turi būti duodamas vykdančiajai teisminei institucijai pagal vykdančiosios valstybės narės vidaus teisę. Dauguma valstybių narių 13 straipsnį į nacionalinę teisę perkėlė tinkamai. Vis dėlto nedaugelyje valstybių narių prašomas perduoti asmuo savaime praranda specialiosios taisyklės teikiamą apsaugą tais atvejais, kai jis sutinka būti perduotas. Atitinkamai prašomas perduoti asmuo nebeturi galimybės pasisakyti specialiosios taisyklės atsisakymo klausimu. Kai kuriose valstybėse

[91] *Plg.* 2017 m. sausio 25 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, 70–73 punktus.

[92] *Plg.* 2008 m. gruodžio 1 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Leymann ir Pustovarov*, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, ir 2018 m. gruodžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimo *IK*, C-551/18 PPU, ECLI:EU:C:2018:991, 59–61 punktus.

narėse nepavyko nustatyti perkėlimo nuostatų arba straipsnis buvo perkeltas tik iš dalies, nes nebuvo konkrečiai numatytas teisės į specialiosios taisyklės taikymą atsisakymas.

Kelios valstybės narės suteikė asmeniui galimybę atšaukti ir sutikimą, ir atsisakymą. Nedaugelis valstybių narių suteikė tik galimybę atšaukti sutikimą. Daugumoje valstybių narių sutikimo būti perduotam ir atsisakymo atšaukti negalima.

Šiuo klausimu kai kuriose valstybėse narėse galima apskųsti sprendimą perduoti prašomą perduoti asmenį, net jeigu asmuo sutinka su perdavimu.

3.13. Sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo priėmimo terminai ir tvarka (15 straipsnio 1 dalis ir 17 straipsnis)

Sprendimas dėl perdavimo iš esmės turi būti priimtas per Pagrindų sprendime (15 straipsnio 1 dalyje) nurodytus griežtus terminus[93]. Nepaisant šių terminų, visi Europos arešto orderiai turi būti nagrinėjami ir vykdomi skubos tvarka (17 straipsnio 1 dalis). Vis dėlto šį reikalavimą į nacionalinę teisę konkrečiai perkėlė ne visos valstybės narės.

Jeigu prašomas perduoti asmuo **sutinka būti perduotas**, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per 10 dienų nuo sutikimo davimo (17 straipsnio 2 dalis). Šią nuostatą į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė dauguma valstybių narių; dviejose valstybėse narėse perkėlimo nuostatų nepavyko nustatyti.

Jeigu prašomas perduoti asmuo **nesutinka būti perduotas**, galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo turėtų būti priimtas per 60 dienų nuo prašomo perduoti asmens sulaikymo (17 straipsnio 3 dalis). Šią nuostatą į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė didžioji dauguma valstybių narių. Viena valstybė narė neperkėlė 60 dienų termino. Be to, kelios valstybės narės yra numačiusios alternatyvas, kad 60 dienų terminas pradedamas skaičiuoti nuo sulaikymo dienos arba nuo pirmosios apklausos dienos.

Kelios valstybės narės 10 ir (arba) 60 dienų terminus perkėlė kaip neprivalomus.

Išimties tvarka, kai konkrečiu atveju Europos arešto orderio negalima įvykdyti per taikomus terminus, tie terminai gali būti pratęsiami dar 30 dienų. Tokiu atveju vykdančioji teisminė institucija privalo nedelsdama informuoti išduodančiąją teisminę instituciją ir nurodyti vėlavimo priežastis (17 straipsnio 4 dalis).

Šią nuostatą į nacionalinę teisę visapusiškai perkėlė mažiau negu pusė valstybių narių. Dauguma ją perkėlė tik iš dalies (pvz., nėra konkrečiai nurodyta, kad informuojama turi būti nedelsiant; nereikalaujama pateikti vėlavimo priežasčių; nurodomas tik 17 straipsnio 3 dalyje numatytas terminas, o 17 straipsnio 2 dalyje numatytas dešimties dienų terminas nenurodomas. Nedaugelyje valstybių narių atitinkamų nuostatų nepavyko nustatyti.

Be to, kai kuriose valstybėse narėse dėl, be kita ko, ilgokų apeliacinio skundo teikimo procedūrų kyla Pagrindų sprendime nurodytų terminų laikymosi problemų[94]. Atitinkamas nuostatas, susijusias su apeliacinio proceso trukme, pavyko nustatyti ne visose valstybėse

[93] *Plg.* 2013 m. gegužės 30 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358, 62 punktą, ir 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, 32 ir 33 punktus.
[94] *Plg.* 2013 m. gegužės 30 d. Teisingumo Teismo sprendimą *Jeremy F*, C-168/13, ECLI:EU:C:2013:358.

narėse. Tačiau kai kurios valstybės narės yra numačiusios griežtus apeliacinio proceso terminus.

Kol vykdančioji teisminė institucija dėl Europos arešto orderio nėra priėmusi galutinio sprendimo, ji turi užtikrinti, kad ir toliau liktų įvykdytos efektyviam asmens perdavimui būtinos materialiosios sąlygos (17 straipsnio 5 dalis)[95]. 17 straipsnio 5 dalį į nacionalinę teisę tinkamai perkėlė nemažai valstybių narių. Vis dėlto viena valstybė narė yra numačiusi bendrą besąlyginį įpareigojimą paleisti pagal Europos arešto orderį sulaikytą prašomą perduoti asmenį praėjus 90 dienų laikotarpiui nuo to asmens sulaikymo[96].

17 straipsnio 7 dalyje numatyta, kad, kai išimtinėmis aplinkybėmis kuri nors valstybė narė negali laikytis šiame straipsnyje numatytų terminų, ji apie tai praneša Eurojustui, nurodydama vėlavimo priežastis[97]. Be to, valstybė narė, kuri patiria nuolatinį kitos valstybės narės vėlavimą, susijusį su Europos arešto orderio vykdymu, apie tai praneša Tarybai siekdama, kad būtų įvertinta, kaip įgyvendinamas Pagrindų sprendimas. Daugiau kaip pusė valstybių narių šią nuostatą į nacionalinę teisę perkėlė visapusiškai ir tinkamai. Kitos valstybės narės 17 straipsnio 7 dalį perkėlė tik iš dalies (pvz., tik nurodydamos 60 dienų terminą arba nenustatydamos įpareigojimo pranešti Eurojustui).

3.14. Asmens perdavimo terminai (23 straipsnio 1–4 dalys)

Prašomo perduoti asmens perdavimo terminas pradedamas skaičiuoti iš karto po to, kai priimamas galutinis sprendimas dėl Europos arešto orderio vykdymo. Atitinkamos institucijos turėtų kuo greičiau nustatyti asmens perdavimo tvarką ir dėl jos susitarti (23 straipsnio 1 dalis). Bet kuriuo atveju asmuo turi būti perduodamas ne vėliau kaip praėjus 10 dienų nuo galutinio sprendimo dėl Europos arešto orderio vykdymo (23 straipsnio 2 dalis). 23 straipsnio 3 ir 4 dalyse atitinkamai aptariamas terminų pratęsimas tais atvejais, kai prašomo perduoti asmens perdavimui per 10 dienų laikotarpį trukdo nuo bet kurios iš valstybių narių nepriklausančios aplinkybės[98] arba rimtos humanitarinio pobūdžio priežastys.

Perdavimo terminus į nacionalinę teisę iš esmės tinkamai perkėlė tik kai kurios valstybės narės. Dauguma valstybių narių pagrindinių 23 straipsnio 1–4 dalyse nurodytų elementų neperkėlė (pvz., nenurodė skubumo, privalomų terminų ir jų apskaičiavimo; nurodė tik aplinkybes išduodančiojoje valstybėje narėje; per siaurai arba per plačiai apibrėžė „rimtas humanitarinio pobūdžio priežastis“).

4. IŠVADA

Nors pripažįstamos valstybių narių iki šiol įdėtos pastangos, kai kuriose valstybėse narėse Pagrindų sprendimo įgyvendinimo lygis vis dar nėra patenkinamas. Remiantis šiuo vertinimu, Europos arešto orderio statistiniais duomenimis ir ankstesnių ataskaitų lyginamąja analize, galima teigti, kad tam tikros valstybės narės kai kurių ankstesnių

[95] *Plg.* 2015 m. liepos 16 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Lanigan*, C-237/15, ECLI:EU:C:2015:474, 58–61 punktus.

[96] *Plg.* 2019 m. vasario 12 d. Teisingumo Teismo sprendimą *TC*, C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:10.8.

[97] Praktikoje pranešimų teikiama gana mažai.
Plg. Europos arešto orderio statistinius duomenis:
https://e-justice.europa.eu/content_european_arrest_warrant-90-lt.do.

[98] *Plg.* 2017 m. Teisingumo Teismo sprendimą *Vilkas*, C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39.

Komisijos rekomendacijų ir 4-ojo tarpusavio vertinimų raundo rekomendacijų neįgyvendino. Be to, kai kurios valstybės narės dar neįgyvendino tam tikrų Teisingumo Teismo sprendimų.

Nevisiškas ir (arba) netinkamas Pagrindų sprendimo perkėlimas į nacionalinę teisę trukdo taikyti tarpusavio pripažinimo principą baudžiamosios teisenos srityje. Tikslas sukurti laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę visiems ES piliečiams, išdėstytas Europos Sąjungos sutarties 3 straipsnyje, negali būti pasiektas, jei valstybės narės tinkamai neįgyvendins priemonių, dėl kurių jos visos susitarė.

Komisija ir toliau vertins, kaip atskiros valstybės narės laikosi Pagrindų sprendimo. Jeigu trūkumai nebus pašalinti, Komisija imsis tinkamų priemonių siekdama užtikrinti, kad Pagrindų sprendimo būtų laikomasi visoje Europos Sąjungoje, įskaitant, jeigu prireiktų, pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 258 straipsnį pradedamą pažeidimo nagrinėjimo procedūrą.